

Nisen és Kragujevácon át.

Szerbián át utazott ur mondotta el a következőkben élményeit egyik *szófia* lapban:

A nisi pályaudvaron a perronra vezető ajtónál ezer és ezer ember tolongott; asszonyok, öszhaju aggastyánok, gyermekek, *valamennyien menekültek Szerbia északi részéből.* Fantasztikus egyenruhába öltözött *komitácsik* járkáltak a pályaudvar előtt és vészjósító arccal törtek utat maguknak ócska fegyvereikkel a nyomoruságos tömeg között. A perron ajtónál szuronyos őr állt elém. Sokáig tárgyaltunk egymással, de nem akart semmiféle nyelvet megérteni. Végre is elővettem néhány *aranyat és kézzel-lábbal magyarázva* megkérdeztem, hogy *hol lehet jegyet váltani.* A katona kinyújtotta a kezét és odaadtam neki a pénzt. Szó nélkül félreállt és kiengedett. Ép akkor indult meg a *kragujeváci* vonat. Felugrottam az egyik kocsni lépcsőjére és kinyitottam az egyik szakasz aiját. Egy középkorú ur egyedül ül a padon.

A vonat tízszeresen tömve volt utasokkal, tehát a férfi, aki egyedül volt a szakaszban, valami nagyon magasrangú ur lehetett. Bemutatkoztam, ő is megmondta a nevét. *A szerb kormány kiküldöttje volt és Kragujevába utazott, hogy a népet megnyugtassa.* Elbeszélgettünk. A kormányhivatalnok gondterhelt arccal beszélt a szerbiai viszonyokról.

— Kragujevában nehéz munkám lesz. Az emberek sok mindent megtudnak a sebesültektől, akik folyton érkeznek a városba a front minden részéről. A laikusokat, akik a nagy egészet nem ismerik, az egyes epizódok túlságosan megrémítik.

— Niben azt mondják, hogy *Pasics* és az angol és francia követek között súlyos differenciák merültek fel.

— Véleményeltérések.

— Igaz az, hogy a *trónörökös* sokakat keserűen megsérteti?

— Lehetséges. Én nem hallottam semmit a dologról. Az *általános idegesség az államférfiakra is kiterjedt. Nem is lenne csoda; a kormány nagy pénzügyi nehézségekkel küzd. A nép nyomorog és nyomorán szinte lehetetlen enyhíteni. A hadsereg körében igen rossz hangulatot kelt a tehetséges polgárok részvételensége.*

— Nem merítette ki a gazdagabb néprtegeket túlságosan a *török és a bolgár hadjárat?*

— Az is hozzájárult. De a kormány a nép most meglevő erejét sem tudja teljesen felhasználni. Még mindig vannak emberek, akik Szalonikin át drága holmikat és luxus-cikkeket hozatnak Franciaországból, míg a menekültek éheznek és fenyegetően dörömbölnek a gazdagok aijáján. *Téli segítő-akciónál szó sem lehet...*

A háború elején senki nem hitte volna...

— Akkor fontosabb dolgokról kellett gondoskodni. A hadvezetőség azt mondta a katonáknak, hogy *Magyarországban* gazdagon ellátják magukat mindennel. *Azt hitték, hogy néhány hét múlva Budapesten át megkaphatják a szükséges szállítmányokat.* Még a sorkatonaságnál is többet szenvednek az irreguláris csapatok...

Az öreg ur gondterhelt pillantással nézett ki a sötét éjszakába. A Morava-völgy pályában fehérén csillogva terült el az egész láthatár.

Végtelesen tetsző, hosszú éjszakai utazás után hajnal felé érkezünk *Kragujevába.* Mig Nisben előadásokat tartanak a színházak és a mozik és a *lakosságnak legalább egy része jó hangulatban van,* addig itt már gyászosan, komoran érezteti hatását a csatátér közelsége. Szinte minden házban kórházat rendeztek be, de a genfi vörös-keresztes zászlót csak nagyon kevés helyen látni. Az élelmiszerek itt sokkal drágábbak, mint Nisben. A vendéglők állandóan szorongásig telve vannak, az emberek örülnek, ha állva ehetnek valamit. Majdnem minden második-harmadik

KORZÓ-MOZI

Igazgató VAS SÁNDOR.

Telefon 11-85.

Csak ma, szerdán

A szezon
legjobb
vigjátéka!

Dorrit Weikler

a főszerepben

8-ik
baleset

Vigjáték 3 felvonásban.

Szenzációs
harcetéri
felvételek

Valamint a 2 órás új műsor

Előadások 5, 7 és 9 órákor

Rendes helyárák!

házban árulnak meleg ételeket, apró vaskályhákon készített sült húst. Kenyér nagyon kevés van a városban.

A szerb csapatok között néha látni orosz katonákat is. *Tisztek és legénység szerb egyenruhát hordanak, csak a tűzereket lehet könnyen felismerni görbe orosz kardjukról. Franciákkal is beszéltem, köztük egy katonaróvossal, aki nagyon panaszkodott a kötözőanyagok hiánya miatt.*

Másnap korán reggel elhagytam a nyomoruság városát. Egy észak felé induló vonatra ültem. Ép egy Máv. kocsiban kaptam helyet, amely a háború kitörésekor Szerbiában rekedt.

Igen érdekes megfigyelni, hogy hányféle gyalogsági fegyvert használnak a szerb hadseregben. *Láttam, Wernld-, Kropacsek-, Mannlicher-, Mauser-, Winchester-Automat-, Colt- és Martini fegyvereket* és még más modelleket is, amelyeket egyáltalán nem is ismerek. A fegyvereknek ez a sokfélesége természetesen rengeteg bajt okoz és nagyon megnehezíti a munició szállítást. Gyakran megtörténik a tűzvonalban, hogy míg a z egyik szerb csapatnál szinte túlságosan sok munició van, a mellettük álló másik csapatotest tétlenül fekszik a lövészárookban, mert elfogyott a töltenye.

Mindent egybevetve, *Szerbia szövetségei ellen nem panaszkodhatik.* A különböző, Oroszországból érkezett szállítmányokon kívül Franciaország is igen sok municiót és egyéb hadianyagot küldött Szalonikin keresztül Szerbiába.

A trónörökös látogatása a magyar határt védő csapatoknál.

Máramarossziget, december 28. Károly Ferenc József trónörökös vasárnap reggel Máramarosszigetre érkezett. Az állomáson vezérkara élén *Pflanzer-Battin* báró lovasági tábornok, a polgárság néhány előkelő tagja pedig *Nyegre* főispán vezetésével fogadta a trónörökösöt. A trónörökös *Pflanzer* előtt a király meglegedését tolmácsolta a csapatok magatartása felett és *ányújtotta a tábornoknak a Lipót-rend nagykeresztjét a hadiékítménnyel.*

Azután a tábornok minden tisztet, *Nyegre* főispán pedig minden polgári személyt bemutatott a trónörökösnek. Károly Ferenc József trónörökös automobilon a templomba ment, ahol misét hallgatott majd félóra múlva tovább utazott a fronton. A közbeeső állomásokon a trónörökös nagy lelkesedéssel fogadta a lakosság, amellyel mindenütt barátságosan beszélgetett. Este félnyolc órákor a trónörökös visszaérkezett Máramarosszigetre.

Itt a fogadtatás után fáklyásmenet volt nemzeti zászlókkal. A trónörökös a megyeháza ablakából tisztelegve és kezével integetve köszöntö meg az ünneplést és messzehallható hangon mondta:

— *Nagyon köszönöm a lelkes fogadtatást. Meg fogom mondani ő felségének a királynak, aki nagyon fog örülni hazafias magatartásuknak. Még egyszer nagyon köszönöm.*

A trónörökös vacsorára a tisztikar vendége volt. Az éjszakát a főispán lakásában töltötte és ma reggel hét órákor elutazott.

Máramarossziget, december 28. A trónörökös látogatása az itteni hadseregesoportnak szólt. A látogatás célja az volt, hogy a trónörökös személyesen győződjék meg a hadseregesoport legénységének állapotáról és magatartásáról. Ő fensége az egész napot a fronton töltötte, ahol számos közlegényt és tisztet megszólításával tüntetett ki és hosszasan elbeszélgetett velük. Érdeklődött hogylétük iránt, s kikérdezte őket magánéletük, esa-